

HVIDOVRE AFTENSKOLERÅD
Hvidovrevej 438, 2. sal
2650 Hvidovre

Hvidovre Aftenskoleråd's bemærkninger til L 207 "Forslag til lov om ændring af folkeoplysningsloven"

Hvidovre Aftenskoleråd:

Hvidovre Aftenskoleråd blev stiftet 23. februar 2011, og består af de lokale aftenskoler AOF, FOF, NETOP og VOF, og er åben for alle folkeoplysende foreninger, der driver folkeoplysende voksenundervisning i henhold til folkeoplysningsloven, i Hvidovre kommune.

Indledende bemærkninger til lovforslaget:

Hvidovre Aftenskoleråd glæder sig over, at regeringen ved at nedsætte et Folkeoplysningsudvalg har taget folkeoplysningsloven under behandling og over intentionerne om at styrke folkeoplysningens rolle i udviklingen af demokratiforståelse og aktivt medborgerskab i Danmark. Vi er beærede over den tillid til folkeoplysningens værdi for sammenhængskraft, sundhed og integration i samfundet, som lovforslaget og bemærkningerne giver udtryk for, og anerkender de ændringer i loven, som skal understøtte og videreudvikle denne virksomhed – som vi i øvrigt mener altid har kendetegnet folkeoplysningen.

Intentionerne og anerkendelsen følges desværre ikke af øgede bevillinger til den folkeoplysende voksenundervisnings kerneaktiviteter. Vi tillader os at pege på, at de økonomiske vilkår for at opfylde lovforslagets – og vores egne – ædle mål, er blevet stærkt forringede gennem mange år, og der lægges ikke i lovforslaget op til en forbedring heraf. På den baggrund anbefaler vi at gennemføre forslaget fra regeringens folkeoplysningsudvalg om tilskud på mindst 50% af udgifterne til lærer- og lederløn.

Det er glædeligt, at lovforslaget forpligter kommunerne til at udarbejde en kommunal folkeoplysningspolitik, og Hvidovre Aftenskoleråd ser med stor forventning frem til at bidrage til dette i Hvidovre kommune. I de kommuner, hvor man har nedlagt folkeoplysningsudvalget er det en væsentlig forbedring, at brugernes og de folkeoplysende foreningers indflydelse lovfæstes, mens det i kommuner, der har bevaret folkeoplysningsudvalget – som i Hvidovre – kan være en ny kilde til inspiration og forstærket indsats for samarbejde og udvikling.

Hvidovre Aftenskoleråd peger på, at man ved tættere samarbejde og lige økonomiske vilkår mellem den formelt kompetencegivende voksenuddannelse og den ikke-formelle folkeoplysende voksenundervisning vil kunne opnå en synergieffekt i borgernes kompetenceudvikling, til fordel for den enkelte og for samfundet, hvad der i øvrigt også fremgår af den nyere forskning og bl.a. kommer til udtryk i EU's memorandum om Livslang Læring. Kompetenceudvikling under alle former er en god investering for samfundet – ikke mindst i krisetider!

Bemærkninger til enkelte punkter i lovforslaget:

Ad 8:

§ 6, stk. 1, nr. 3: Udviklingsarbejde inden for folkeoplysningen sker i dag løbende i kommuner og folkeoplysende foreninger. Her bestemmes det ved lov, at kommunerne skal fastsætte og fordele en beløbsramme til udviklingsarbejde med et folkeoplysende sigte, og at beløbet kan fordeles til såvel ikke-organiserede grupper som etablerede foreninger til udvikling af nye initiativer, projekter, organisationsformer mv. Et helt igennem sympatisk forslag, så langt. Problemet er blot, at midlerne skal tages fra de eksisterende bevillinger – og dermed de eksisterende aktiviteter. På den måde bliver det folkeoplysningens nuværende deltagere, der skal betale for, at nye initiativer sættes i gang. Det kan ske i form af øget deltagerbetaling, ved færre undervisningstimer (for samme penge) eller ved at øge holdkvotienten, hvorved differentieringen af udbud vil blive reduceret. Hvis folkeoplysningen skal leve op til ordene om ”demokratiskabelse, aktivt medborgerskab og sammenhængskraft” er det svært at se logikken i, at borgere, der hidtil har deltaget i folkeoplysende voksenundervisning, må vige pladsen af økonomiske grunde og overlade den til forsøg og udvikling for andre borgere. En meget uheldig konsekvens af ”forsøgs- og udviklingsarbejde”. Og der er her tale om en skal-bestemmelse for kommunerne – dog med selvbestemmelse om puljens størrelse.

Ad. 9:

§ 7, stk. 9: Hvidovre Aftenskoleråd er tilfreds med, at der gives kommunerne mulighed for at fravige kravet om deltagerbetaling, og at man kan godkende den folkeoplysende voksenundervisning for en begrænset deltagerkreds. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet hermed er at gøre det muligt at fjerne eller reducere økonomiske og sociale/kulturelle barrierer for, at udsatte og marginaliserede borgere kan rekrutteres som deltagere i den folkeoplysende voksenundervisning. Der er tale om en kan-bestemmelse for kommunerne, og det synes rimeligt at overlade det til kommunernes bestemmelse, ligesom det er betryggende, at det skal ske under lige regler for alle i de enkelte kommuner.

Forslaget giver større fleksibilitet i bestræbelserne på at gøre ikke-deltagere til deltagere, men da det skal ske under uændrede bevillingsvilkår, må man forudse begrænset anvendelse af mulighederne.

Ad 11:

§ 8a, stk. 3: Indgåelse af partnerskaber om løsning af konkrete opgaver lægger op til, at den folkeoplysende voksenundervisning i højere grad end hidtil indtænkes i særlige indsatser i lokalområdet. Her er det muligt for kommunerne at arbejde sammen på tværs, ligesom staten kan indgå i disse partnerskaber. Der kan tilføres økonomiske midler, ud over folkeoplysningstilskuddet, til løsning af sådanne konkrete opgaver, og det er glædeligt, at regeringen ser og anerkender folkeoplysningen som en værdifuld og værdig medspiller. Indsatserne kan dreje sig om sundhedsfremme, forebyggelse (af enhver ønskelig art), og oplysningskampagner. Da det samtidigt fremgår af § 11. stk. 3 (under punkt 13 i lovforslaget), at udgifter til aflønning af ledere og lærere ikke er omfattet af de normale maksimum-brøker for tilskud, vil det være muligt at løse særlige konkrete opgaver i partnerskaber med lavere eller ingen deltagerbetaling. Det synes i øvrigt at være en forudsætning for succes med løsningen af sådanne konkrete opgaver.

Afsluttende bemærkninger til lovforslaget:

Hvidovre Aftenskoleråd ser mange gode intentioner i lovforslaget, men må desværre erkende, at intentionerne er bedre end mulighederne for at leve op til dem. De politiske og organisatoriske ændringer vedr. samarbejdet mellem kommuner, brugere og folkeoplysende foreninger er positive og kan gennemføres med små administrative merudgifter for kommunerne. Lovforslaget indeholder endvidere en række nye positive muligheder for at indgå partnerskaber om at iværksætte særlige indsatser – også på tværs af kommunegrænser.

Forsøgs- og udviklingsarbejde er en nødvendighed, men for Hvidovre Aftenskoleråd er det meget uheldigt, at midlerne til udviklingspuljen i princippet skal tages fra deltagerne i de eksisterende aktiviteter.

Alt i alt et udmærket lovforslag – men med god plads til forbedringer.

Hvidovre, den 9. maj 2011

Med venlig hilsen
f. Hvidovre Aftenskoleråd

Thomas Silkjær Nielsen
Sekretariatsleder